

Последните две десетилетия изглеждат щедри на кризи от всякакъв вид: финансова криза, екологична криза, бежанска криза, пандемична криза, война, които възникват с все по-ускоряващи се темпове, преплитат се и като че ли правят все по-трудно разчитането и разбирането на знаците на съвременността и посоката на промяната. Новата нормалност сякаш съпада с кризисен модус на съществуване. Този брой на списание „Социологически проблеми“ подхожда към кризисните настроения и определения на съвременността чрез една специфична проблематизация: „история на настоящето“. Прекосявайки границите между различни дисциплини, тя се опитва да осветли известното семантично родство между понятията „криза“, „критика“, „разделяне“, „отсъждане“, „решаване“ преди всичко чрез темпорална и модална аналитика на нашите общества – аналитика на онова, което те са станали и им предстои да станат, но и на отношението ни към света и самите нас в хода на ставането ни Други. Замисълът на съставителите беше да се отвори темпоралният хоризонт на настоящето откъм пребиваването в един „кризисен / критичен момент“ и динамичното му осмисляне. При това не само благодарение на добре структурирани проекти на многообразните критически теории и истории на съвременността, а и чрез експериментално мислене и скрита история, чрез опит и преживявания, които все още не са достигнали фазата на теоретизация или пък имат за залог тъкмо изплъзването от фалшива теоретизация. Същественото беше да се уловят мисловните свидетелства в момента на оттеглянето на критичното „сега“ – там, където се събират и блокират афективните сили, идващи от минало, настояще и бъдеще.

В този – впрочем верен на Мишел Фуко – смисъл историята на нашето настояще няма как да не бъде множествена, хетерогенна и разпръсната. Тематичната структура на броя е резултат от тази необходима множественост, но и от неочакваните родства по избор между различните проблематизации: текстовете в рубриката **Теоретични залози и методологически проблеми на критиката** анализират от различни перспективи и върху различен материал смисъла и задачите, нормативността и адекватността на социалнонаучната критика в нейното отношение към предмета на критика, както и в отношението ѝ с практиката; рубриката **По границите на разбиращата социология: критика и рефлексивност** предлага преосмисляне на интелектуалните завещания на Вебер и късния Бурдийо; в рубриката **Общи**

*ности в живота и смъртта: история на настоящето са представени критически истории на проблемите за расата, войната и насилието, разгърнати чрез оригинални емпирични архиви; а текстовете в блока **Светове на живота в кризисен модус** се обръщат по-скоро към историзиране на бъдещето чрез рефлексии върху възможния колапс на „живата земя“ и върху живота с деменция като хетерогенна форма между „ларвени субекти и интелигентни роботи“.*

Светлана Събева, Светла Маринова